

der var mere sikkerhed i det sydlige Irak, da vi gik, end da vi kom.

I lyset af statsministerens udtalelser på det sidste private besøg hos præsident Bush er jeg i modsætning til statsministeren af den opfattelse, at historiens dom vil være uhyre hård, både over for præsident Bush og over for den danske statsminister, der bragte os ind som medansvarlige for den her aktion.

Vi advarede indtrængende mod at tage et medansvar for aktionen, ikke fordi vi kunne afvise truslen om masseødelæggelsesvåben på det tidspunkt, men fordi FN's våbeninspektører sagde, at de kunne opklare sagen uden krig. Nogle af os, Socialdemokraterne, accepterede siden hen at sende folk ned for at sikre freden. Vi må sige, at set i bakspejlet skulle vi ikke have gjort det. USA's indsats efter invasionen var en serie af katastrofale fejltagelser med opløsning i stedet for omskoling af Iraks hær, politi og centraladministration, manglende forståelse for de meget dybe kløfter, der eksisterede i det irakiske samfund, satsning på korrupte og uvidende ek-silpolitikere, og valg gennemført uden institutioner, der førte til vold og borgerkrig i stedet for noget, der kunne ligne et demokrati. Der kom ikke mindre terrorisme af invasionen i Irak, der kom mere terrorisme. Der kom ikke mere stabilitet i den mellemøstlige region ved invasionen i Irak, der kom mindre stabilitet, og hundredtusinder af menneskeliv er gået tabt.

Nu er der så nogle, der optimistisk mener, at der efter den sidste amerikanske troppetilførsel er mere stilhed. Jeg frygter, at det er stilhed før en ny storm, som i hvert fald bryder ud, når de fremmede styrker på et tidspunkt trækkes tilbage, for der er ikke skabt de afgørende forudsætninger for en selvhjulpent fred i Irak. En anden tragisk ting ved forløbet er jo, at det har afsporet indsatsen fra at gøre det rigtige og tilstrækkelige i Afghanistan, som er den egentlige og rigtige frontlinje i kampen mod terror og derfor en del af forklaringen på de problemer, vi nu løber ind i, netop i Afghanistan, for slet ikke at tale om omfanget af omkostningerne ved invasionen i Irak. Nobelpristageren Joseph Stiglitz har regnet ud, at det har kostet 3.000 mia. dollars. Der kunne være gjort en ufattelig stor indsats i denne verden for at skabe større stabilitet og mindre terror for 3.000 mia. dollars. Nu er de blevet brugt med det modsatte resultat.

Lad mig afslutningsvis sige, at vi i særlig grad har interesseret os for, hvad det var, efterretningstjenesten fortalte regeringen om realite-

terne i Irak før beslutningen om at invadere Irak. Det har vi gjort, fordi vi jo har et notat, vi har fået adgang til, fra lige efter invasionen, hvor efterretningstjenesten giver et meget mere usikkert og nuanceret billede end det, den amerikanske regering fremførte, i øvrigt ved at bruge Colin Powell til meget mod hans vilje at fremføre forkerte og løgnagtige påstande. Men vi ved også, at regeringen fik et notat fra den samme efterretningstjeneste i ugerne op til, at den besluttede sig for at deltage i invasionen. Det har vi ikke kunnet få adgang til, og i forhold til efterretningstjenesten synes jeg, det er en mærkelig og dæmoniserende politik, regeringen her fører. Storbritanniens regering har jo fået ordre til af Information Commissioner at udlevere regeringens drøftelser om beslutningen om at gå ind i Irak. Jeg synes, det tilsvarende ville tjene den danske regering til ære, at den frivilligt, og uanset hvad der er flertal for med det her beslutningsforslag, gjorde noget tilsvarende.

Det er mærkeligt, at der skal være mere hemmelighed om dette lille lands beslutningsproces end om de store krigsdeltageres beslutningsproces. Det er også mærkeligt, at der næsten er en entusiastisk stemning i Folketinget for at lave en analyse af efterretningstjenestens rolle i Blekingegadesagen, som er 20 år gammel, men hvad der er blevet sagt og gjort som understøttelse af regeringens beslutning om den mest katastrofale deltagelse i en international aktion i nyere danmarkshistorie, kan vi ikke få adgang til.

Kl. 13:46

Formanden:

Tak til hr. Mogens Lykketoft: Så går vi videre i den almindelige ordførerrække, og den første ordfører er hr. Flemming Damgaard Larsen.

Kl. 13:46

(Ordfører)

Flemming Damgaard Larsen (V):

Beslutningsforslaget fra oppositionen lægger op til, at Folketinget skal beslutte, at der nedsættes en kommission til undersøgelse af regeringens tilslutning til og deltagelse i den internationale koalition til afvæbning af Irak. Substansen i det, som den foreslåede undersøgelse skal gå ud på, er at gøre Danmarks deltagelse i den internationale koalition til et formelt juridisk anliggende. Men det er ikke det, det hele handler om, det er derimod om politisk holdning, og afgørelsen var da også en politisk beslutning. Det er i det hele taget en meget farlig demokratisk udvikling, hvis demokratiske politiske beslutninger skal gøres til genstand for juridiske analyser. Hvad